

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
The Curriculum evaluation of the Bachelor of Education Degree in Teaching
English, the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University : Lanna Campus

ธีรศักดิ์ แสนวังทอง¹, พระมหาสมชาย ปภาโกโร²,

Teerasuk Sanwangtong ,Phramaha Somchai Bapakaro

พระมหาจุลชีพ เขมชีโว³, จง ลีลาศีลธรรม⁴, ประดิษฐ์ คำมุงคุณ⁵

Phramaha Julacheep Khemacheevo ,Jong Leelasiladhamma ,Pradit Kammungkun

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2558

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงและประเมินตามรูปแบบ CIPP Model ของ Daniel L. Stufflebeam โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับดีมากโดยด้านผลผลิตของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านบริบทของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและได้เสนอแนะไว้ว่า ควรปรับลดจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรให้น้อยลง ควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้สอนให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ก่อสร้างอาคารเรียนให้เพียงพอต่อจำนวนของนักศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นให้มีประสิทธิภาพและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ ควรพัฒนาหลักสูตรในทุกๆด้านเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษา

คำสำคัญ : 1. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ 2. การประเมินหลักสูตร
3. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

Abstract

The purpose of this research article was to evaluate the curriculum of the Bachelor of Education, Mahamakut Buddhist University : Lanna Campus. The samples were students, curriculum lecturers and instructors, using the purposive sampling. This evaluative research was based on the CIPP Model of Daniel L. Stufflebeam using both quantitative method and qualitative method. The tools used to collect the data were questionnaires and interview schedules. The research results were found that all 4 aspects were at the highest level. In each aspect, the product was in the highest level and the context was at the lowest level.

¹ อาจารย์ประจำ สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

² อาจารย์ สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

³ อาจารย์ สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

⁴ อาจารย์ สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

⁵ อาจารย์ สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

The suggestions were as follow : all credits in the curriculum should be decreased, the lecturers should be increased in order to be sufficient with the amount of students, the Campus committee should find and set the budget to build new buildings and classrooms, supporting the technology used in teaching, the curriculum lecturers should improve the curriculum in order to encourage the students.

Keywords : 1. The Bachelor of Education Degree in Teaching English
2. Curriculum evaluation
3. Mahamakut Buddhist University : Lanna Campus

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญซึ่งให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาในทุกด้าน เนื่องจากหลักสูตรเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา สาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐาน โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีคุณภาพต่อไป (วิโรจน์ สารรัตน์, 2548, หน้า 4) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2547, หน้า 15) ระบุว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้บัญญัติในมาตรา 28 ให้บัญญัติให้สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารจะต้องมีการบริหารจัดการให้มีหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นในสถานศึกษา โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วม บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งจะต้องร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและบริบทของชุมชนอย่างแท้จริง

การประเมินหลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นต่อคุณภาพของหลักสูตรเพราะจะทำให้รู้คุณค่าและผลที่ได้จากการใช้หลักสูตรว่าเป็นอย่างไร สามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นและเป็นประโยชน์กับการผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 16 กำหนดการพัฒนาหลักสูตรโดยให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะอย่างน้อยทุกๆ 5 ปีและมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นหลักสูตรที่เปิดใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึงปัจจุบันซึ่งครบตามกรอบระยะเวลา 5 ปีที่ต้องทำการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาวะของสังคมในปัจจุบันและตรงกับความต้องการของผู้เรียนประกอบกับคณาจารย์ของสาขาการสอนภาษาอังกฤษซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารหลักสูตรก็ต้องการทราบถึงคุณภาพของหลักสูตรที่กำลังใช้อยู่ว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเพื่อทราบข้อเท็จจริงและจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆยังไม่ปรากฏว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้มีการประเมินหลักสูตรสาขาการสอนภาษาอังกฤษด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการประเมินหลักสูตรเพื่อตอบสนองต่อความจำเป็นและความต้องการต่างๆข้างต้น

2. วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

3. โจทย์วิจัย

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา หลังการประเมินเป็นอย่างไร

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยใช้รูปแบบประเมินแบบซิปป (CIPP Model) ของ Daniel L. Stufflebeam ซึ่งเป็นการประเมินหลักสูตรใน 4 ด้านได้แก่ ด้านบริบทของหลักสูตร (Context) ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) ด้านกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร (Process) และด้านผลผลิตของหลักสูตร (Product) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร

5. ขอบเขตประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน จำนวน 7 ท่าน นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตร จำนวน 154 คน โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

1. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการประเมินหลักสูตร ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต
2. ตัวแปรต้น ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตร

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบลักษณะของหลักสูตร ทั้งจุดเด่น จุดด้อย ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ได้ข้อมูลพื้นฐานที่อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

7. วิธีดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้เลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research Methods) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) ในการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของหลักสูตรและการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ในการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนโดยใช้รูปแบบประเมินแบบซิปป (CIPP Model) ของ Daniel L. Stufflebeam โดยได้สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์พร้อมนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือวิจัยแล้วนำแบบสอบถามไปแจกให้นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษจำนวน 154 คน และให้นักศึกษากรอกแบบสอบถามแล้วส่งคืนให้กับคณะผู้วิจัยซึ่งได้แบบสอบถามกลับมาครบ 154 ชุด เมื่อได้ข้อมูลเชิงปริมาณมาแล้วจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ความถี่ และร้อยละ ในการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรและใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาในการประเมินหลักสูตร สำหรับแบบสัมภาษณ์ได้นำไปสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตร 4 ท่านและอาจารย์ผู้สอนจำนวน 3 ท่าน และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา แล้วนำผลวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาเขียนบรรยายและอธิบายตามความเป็นจริงเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

8. ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ในด้านบริบทของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อหลักสูตรและวุฒิการศึกษาที่จบการศึกษามีความเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรที่กำหนดให้ศึกษาไม่น้อยกว่า 198 หน่วยกิต และผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านมีความคิดเห็นตรงกันว่า หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต หมวดวิชาพระพุทธศาสนา 30 หน่วยกิต หมวดวิชาชีพครู 51 หน่วยกิต หมวดวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ 81 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต มีความเหมาะสมดีแล้ว แต่สำหรับหมวดวิชาพระพุทธศาสนา 30 หน่วยกิตนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ 5 ท่านเห็นว่า ไม่เหมาะสม ควรปรับลดจำนวนหน่วยกิตให้น้อยลง เนื่องจากจะทำให้จำนวนหน่วยกิตโดยรวมของหลักสูตรมากเกินไป ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์อีก 2 ท่านเห็นว่าเหมาะสมโดยให้เหตุผลว่า นักศึกษาจะได้รับความรู้ทางพระพุทธศาสนาอย่างเต็มที่

2. ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และอธิบายได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ จำนวนอาจารย์มีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านมีความคิดเห็นว่าการจัดลำดับการเรียนรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษาส่วนใหญ่เหมาะสมดีแล้ว ยกเว้นบางรายวิชาเท่านั้นที่ยังไม่เหมาะสมและควรปรับให้เหมาะสม เช่น การจัดรายวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจและภาษาอังกฤษในสำนักงานให้กับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 เรียนในภาคการศึกษาที่ 2 และจัดรายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้นให้นักศึกษาเรียนพร้อมกับรายวิชาสหศาสตร์ภาษาอังกฤษ อาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติและความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมาก อาจารย์ที่สอนสาขาวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษมีจำนวนเพียงพอแต่ยกเว้นอาจารย์ที่สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปบางรายวิชาที่ยังมีอาจารย์ผู้สอนไม่เพียงพอ เช่น วิชากฎหมายเบื้องต้น และวิชาสถิติเบื้องต้น เป็นต้น และเรื่องอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยีที่ใช้ในการสอนมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมดีแล้วเนื่องจากห้องเรียนทุกห้องมีเครื่องโปรเจกเตอร์ไว้ให้อาจารย์ในแต่ละรายวิชาได้ใช้ในการสอนนักศึกษา แต่ยังคงขาดห้องปฏิบัติการทางภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการฝึกฟังภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษ

3. ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเรียนการสอนช่วยให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปสอนในสถานศึกษาได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อาคาร สถานที่และห้องเรียนมีความสะอาดเหมาะสม และผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านมีความคิดเห็นว่าการจัดตารางเวลาของการเรียนมีความเหมาะสมดี กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาของแต่ละรายวิชา การวัดและการประเมินผลรายวิชามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชาดี อาคารและห้องเรียนมีความสะอาดและเหมาะสมดี และการให้บริการของคณะในภาพรวมมีความเหมาะสมดี

4. ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อผลผลิตของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การศึกษาในหลักสูตรนี้ทำให้นักศึกษามีความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ สามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพครูได้อย่างถูกต้องและแม่นยำตามข้อกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความพึงพอใจในการศึกษาในหลักสูตร และผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านมีความคิดเห็นว่าเป็นเนื้อหาวิชาในหลักสูตรตรงกับความต้องการของผู้เรียนมาก การสอนในหลักสูตรนี้ทำให้นักศึกษามีความรู้และสามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพครูได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากหลักสูตรนี้มีรายวิชาและจำนวนหน่วยกิตครบตามเกณฑ์ของคุรุสภา นักศึกษามีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

9. สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อบริบทของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่พึงพอใจมากที่สุดคือชื่อหลักสูตรและวุฒิการศึกษาที่จบการศึกษามีความเหมาะสม และข้อที่พึงพอใจน้อยที่สุดคือ จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรที่กำหนดให้ศึกษาไม่น้อยกว่า 198 หน่วยกิต และผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านเห็นว่าจำนวนหน่วยกิตของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาพระพุทธศาสนา หมวดวิชาชีพ หมวดวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ และหมวดวิชาเลือกเสรี มีความเหมาะสมดีแต่สำหรับหมวดวิชาพระพุทธศาสนานั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ท่านเห็นว่าไม่เหมาะสม ควรปรับลดจำนวนหน่วยกิตให้น้อยลง

2. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อบัณฑิตของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่พึงพอใจมากที่สุดคือ อาจารย์ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และอธิบายได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย และข้อที่พึงพอใจน้อยที่สุดคือ จำนวนอาจารย์มีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านเห็นว่าการจัดลำดับการเรียนรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษาส่วนใหญ่เหมาะสมดีแล้ว ยกเว้นบางรายวิชาที่ต้องจัดเรียงลำดับตามความยากง่ายใหม่ เช่น จัดรายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้นให้นักศึกษาเรียนก่อนรายวิชาสัทศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เป็นต้น อาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติและความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมาก อาจารย์ที่สอนสาขาวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษมีจำนวนเพียงพอแต่ยกเว้นอาจารย์ที่สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เช่น วิชากฎหมายเบื้องต้น และวิชาสถิติเบื้องต้น เป็นต้น สำหรับเรื่องอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยีที่ใช้ในการสอนมีจำนวนเพียงพอแต่ยังขาดห้องปฏิบัติการทางภาษาอังกฤษ

3. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่พึงพอใจมากที่สุดคือ การเรียนการสอนช่วยให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปสอนในสถานศึกษาได้ และข้อที่พึงพอใจน้อยที่สุดคือ อาคาร สถานที่และห้องเรียนมีความสะอาดเหมาะสม และผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านเห็นว่า การจัดการเวลาของการเรียนมีความเหมาะสมดี กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาของแต่ละรายวิชา การวัดและการประเมินผลรายวิชามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชา อาคารและห้องเรียนมีความสะอาดและเหมาะสมดี และการให้บริการของคณะในภาพรวมมีความเหมาะสมดี

4. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อผลผลิตของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ การศึกษาในหลักสูตรนี้ทำให้นักศึกษามีความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ สามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพครูได้อย่างถูกต้องและแม่นยำตามข้อกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ และมีความพึงพอใจในการศึกษาในหลักสูตรน้อยที่สุด และผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านมีความคิดเห็นว่า เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรตรงกับความต้องการของผู้เรียนมาก การสอนในหลักสูตรนี้ทำให้นักศึกษามีความรู้และสามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพครูได้อย่างถูกต้อง และนักศึกษามีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

10. อภิปรายผล

1. ด้านบริบทของหลักสูตร พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเนื้อหาสอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะของหลักสูตรชัดเจนและตรงตามความต้องการของผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพครูสอนภาษาอังกฤษซึ่งสอดคล้องกับรุ่งทิวา จักรกร (2527 : 6-7) ที่กล่าวว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดีต้องสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการปกครองของประเทศ จากการวิจัยพบว่า ชื่อหลักสูตรและวุฒิการศึกษาที่จบการศึกษามีความเหมาะสมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรที่กำหนดให้ศึกษาไม่น้อยกว่า 198 หน่วยกิต ซึ่งควรปรับลดจำนวนหน่วยกิตให้น้อยลงในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไป

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร พบว่า ปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรมีความเหมาะสมในภาพรวมในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาจารย์ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และอธิบายได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิและความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาของหลักสูตรดีมาก สำหรับการกำหนดแผนการศึกษาให้สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดเหมาะสมดี แต่ยังมีประเด็นเกี่ยวกับจำนวนอาจารย์ที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นจึงควรพิจารณาเพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้สอนให้มีความเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรโดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอนรายวิชาพื้นฐานทั่วไป เช่น วิชากฎหมายเบื้องต้นและวิชาสถิติ เป็นต้น

3. ด้านกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่าเป็นข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุดคือ การเรียนการสอนช่วยให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปสอนในสถานศึกษาได้ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่าหลักสูตรมีรายวิชาครบตามเกณฑ์ของคุรุสภาซึ่งมีวิชาครบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่นักศึกษาทุกคนต้องฝึกปฏิบัติการสอนระหว่างเรียนและออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นเวลา 1 ปีการศึกษาซึ่งเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับสังค อุทรานันท์ (2532 :212) กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีต้องมุ่งเน้นและส่งเสริมให้คิดเป็น มีความสนใจ มีความกระตือรือร้น และควรให้ผู้เรียนได้รับผลประโยชน์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อาคาร สถานที่และห้องเรียนมีความสะอาดเหมาะสม ที่เป็นเช่นนี้เพราะการพัฒนาด้านอาคาร สถานที่และห้องเรียนรวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นทั้งในห้องเรียนและบริเวณมหาวิทยาลัยยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

4. ด้านผลผลิตของหลักสูตร พบว่า ผลผลิตของหลักสูตรในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุดคือ การศึกษาในหลักสูตรนี้ทำให้นักศึกษามีความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ สามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพได้อย่างถูกต้องและแม่นยำตามข้อกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาในหลักสูตรเห็นว่าตนเองได้รับประโยชน์ซึ่งเป็นจุดแข็งที่สำคัญของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับรุ่งทิวา จักรกร (2527: 6-7) ที่กล่าวลักษณะของหลักสูตรที่ดีจะต้องให้ประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถออกไปเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมได้โดยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความคิด มีทักษะในการทำงาน สามารถแก้ปัญหาได้และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น แต่ยังมีประเด็นที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการศึกษาในหลักสูตรนี้โดยรวมซึ่งเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากหลักสูตรยังไม่เป็นที่รู้จักของคนส่วนใหญ่และขาดการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ดังนั้น ควรพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพทุกๆ ด้านและทำการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษาในหลักสูตร นอกจากนี้ นักศึกษาบางกลุ่มต้องการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเท่านั้นโดยไม่ต้องสอบภาษาอังกฤษเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ ดังนั้น ทางมหาวิทยาลัยควรพิจารณาเปิดคณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ให้กับผู้ที่มีความสนใจได้เข้ามาศึกษา

11. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรที่กำหนดให้ศึกษาไม่น้อยกว่า 198 หน่วยกิตนั้นมีจำนวนมากเกินไปซึ่งจะทำให้นักศึกษาไม่สามารถจบการศึกษาได้ตามเวลาที่กำหนดไว้ ดังนั้น การปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไปควรปรับลดจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรให้น้อยลง

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร จำนวนอาจารย์ผู้สอนมีไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น จึงควรพิจารณาเพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้สอนให้มีความเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรโดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอนรายวิชาพื้นฐานทั่วไป เช่น วิชากฎหมายเบื้องต้น และสถิติ เป็นต้น

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการหลักสูตร การพัฒนา ด้านอาคาร สถานที่และห้องเรียนรวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นทั้งใน

ห้องเรียนและบริเวณมหาวิทยาลัยยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ดังนั้น คณะกรรมการบริหารวิทยาเขตล้านนา ตลอดจนถึงอาจารย์ประจำหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ควรเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณเพื่อการก่อสร้างอาคารเรียนให้เพียงพอต่อจำนวนของนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นทุกปีและเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นให้มีประสิทธิภาพและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อยู่เสมอ

1.4 ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิตของหลักสูตรซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด แต่พบว่าประเด็นที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการศึกษาในหลักสูตรนี้โดยรวมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากนักศึกษาในหลักสูตรบางกลุ่มต้องการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเท่านั้นโดยไม่ต้องการประกอบอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษแต่ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาไม่มีคณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ หลักสูตร 4 ปี ดังนั้นนักศึกษากลุ่มนี้จึงจำเป็นต้องเข้าศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษอย่างไม่มีทางเลือก ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยควรพิจารณาเปิดคณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ให้กับผู้ที่มีความสนใจเรียนภาษาอังกฤษแต่ไม่มีความประสงค์ที่จะเป็นครูสอนภาษาอังกฤษได้เข้ามาศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาต่อยอดจากผู้จบการศึกษา และศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการหรือนายจ้างที่มีต่อผู้จบการศึกษาในหลักสูตรนี้

2.2 ควรทำวิจัยเรื่อง ทศนคติของคณาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559)

12. บรรณานุกรม

รุ่งทิวา จักรกร. (2527). **วิธีสอนทั่วไป**. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2548). **โรงเรียนการบริหารสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้**.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.

สงัด อุทรานันท์. (2532). **เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ**. พิมพ์ครั้งที่ 6.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547).

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.

กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

13. คำขอบคุณ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งเป็นทั้งแรงผลักดัน ให้กำลังใจ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและแนะนำให้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี โอกาสนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยทุกท่าน และขอขอบคุณสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ได้ให้โอกาสตีพิมพ์ผลงานวิจัยในครั้งนี้